Ao. 1858. Dingsdag

No. 41. 6 April.

SURINAAMSCHE COURANT EN GOUVERNEMENTS ADVERTENTIE BLAD.

Gouvernements-Secretarie.

Paramaribo, den 2 April 1858.

Bij Gouvernements-resolutie dd. 1e. dezer maand No. 10, is aan den minderjarigen Hermanus Lodewijk Alfred Classen vergund, zich voortaan te noemen:

Hermanus Lodewijk Alfred Fluegel.

De Gouvernements-Secretaris,

E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements-Secretarie.

Aanzoek voor Vrijgeving.

1858.

2 Apr. Van de Slavin *Seraphina*, geboren in 1834, moedersnaam onbekend, toebehoorende aan F. G. Caupain.

» » Van de Slavin *Lena*, geboren in 1834, moedersnaam onbekend, en hare dochter *Carolina*, geboren in 1853, toebehoorende aan de minderjarige F. E. Reijke.

De Gouvernements-Secretaris,

E. A. VAN EMDEN.

Tweede Afkondiging.

POLITIE.

Gedurende de afgeloopen week is bij de Politie opgaaf gedaan dat zich uit de stad en hare omstreken hebben verwijderd:

De slaaf *Marius*, aankomende F. Mazer.

Het slavenmeisje *Susanna*, aankomende A. Langguth.

Terwijl sedert 1o. Maart nog als afwezig zijn opgegeven:

De slaaf *Johannis*, aankomende R. J. Gollenstede.

De slaven *Jolicoeur*, *François* en *Jacob*, aankomende Plant. *Voorburg*.

Elk en een iegelijk wordt ernstig aangemaand, om voorzeide slaven niet op te houden, te huisvesten, of voor zich te doen arbeiden, daar men zich door zoodanige handelwijze zou blootstellen aan de straffen bij de Publicatie van 5 Februarij 1834 (G. B. No. 1) vastgesteld.

Paramaribo, den 2 April 1858.

De prov. Commissaris van Politie,

G. DUIJCKINCK.

Paramaribo, den 3 April 1858.

[4523] In opvolging van het bepaalde bij art. 26 van het Reglement voor het Departement der *Onbeheerde Boedels*, worden belanghebbenden geinformeerd, dat de Boedel beschrijvingen van de *solvente* boedels van Pieter Argens Steijn en Maria Christina Robert, — en van de *insolvente* boedels van Jacob Alexander de Vries en nagelatene huisvrouw Elisa Victorina Schmidt, Alfred William Edwards en Hendricus Schenkel, benevens de rekeningen en verantwoording der laatsten en daarop geformeerde balance, gedurende den tijd van *drie* weken ter Secretarie van het Collegie van Commissarissen voor het Departement der *Onbeheerde Boedels* ter *visie* liggen, met aflirmatie, om, wanneer de Crediteuren eenige aanmerkingen, het zij op de gegrondheid en de hoegrootheid der daarbij voorkomende schuldvorderingen, het zij op de rangschikking der Crediteuren of eenige remarques of debatten op de rekeningen en verantwoording mogten hebben, daarvan binnen den tijd van *drie* weken, na den dag waarop de bevoegdheid om van deze Stukken *visie* te nemen, is geëxpireerd, bij eenig behoorlijk schriftuur aan Commissarissen te doen blijken.

De Secretaris bij het Collegie voornoemd,

J. ELLIS.

Reglement op de Waag.

Belanghebbenden worden herinnerd aan de naleving van Art. 5 Gouv. Blad de dato 19 November 1828 No. 18.

De verpligting ter betaling van het Regt op de Waag berust op dengenen die de te wegen producten of goederen ter weging aanbiedt en neemt eenen aanvang van het *oogenblik* dat de weging heeft plaats gehad.

Paramaribo, den 6 April 1858.

De Waagmeester,

C. W. KNAUF.

(4445) De Exploicteur bij het Geregtshof in de kolonie *Suriname*, zal op Vrijdag den 16n. April 1858, des voormiddags ten *half negen* ure, publiek bij executie verkoopen:

Den buitengrond **Charlesburg**, aan den rijweg naar *Kwatta*, bekend onder tweede buitenwijk No. 1, aankomende P. F. Bourquin.

Paramaribo, den 3 April 1858.

SIMON ABENDANON Sz.

SEQUESTERS

der onderstaande Plantaadjen bieden bij inschrijving, tegen *KONTANTE BETALING*, te koop aan:

Van Plant. *Caledonia*:

***P. m.* 12,000 ℔ KAKAO.**

Van Plant. *Concordia*:

***P. m.* 10,000 ℔ DITO.**

De inschrijvings-billetten zullen aangenomen worden ter Griffie van het Geregtshof en aldaar geopend op **Heden voormiddag** ten 9 uur, ten overstaan van den Heer Gecommitteerde uit den Hove tot de Zaken van Curatele en Sequestratie.

Het hoogste bod goedgekeurd zijnde, zal de KAKAO, na de toewijzing, binnen 8 dagen, voor rekening en risico van den kooper van Plantaadje moeten afgehaald en voor elke ledige baal *ƒ* 1,10 gerestitueerd worden. (4506)

Paramaribo, den 6 April 1858.

Iets over den opstand in Engelsch Indie.

In de laatste aflevering van de te Parijs verschijnende *Annuaire des deux mondes*, een tijdschrift, dat met zeer veel talent geschreven wordt, komt eene beschouwing voor over Engeland en den opstand in Engelsch Indie. Wij vernemen bijna nooit andere berigten over dezen opstand, dan die van Engelsche zijde medegedeeld worden; wij hooren dan ook nooit anders dan van de wreedheden der Cipayers, zonder dat wij ons reden kunnen geven, waaraan de uitbarsting van die tijgerachtige woede der opstandelingen is toe te schrijven. Wij meenen daarom geene ondienst te doen met de overname van de onderstaande regelen, vertaald uit bedoeld tijdschrift:

»Wie zou gelooven, dat de belastingen, door de Muselmannen opgelegd, verdubbeld zijn door de Engelschen? Niets is echter meer waar; en dewijl het moeijelijk voor de bevolkingen is, om zoo zware belastingen, welke haar als vrucht voor haren arbeid slechts de ellende overlaten, op te brengen, zoo zijn de inzamelaars verpligt hunne toevlugt te nemen tot de pijnigingen, om van de belastingschuldigen al het sap voor de schatkist af te persen, dat deze mogten bevatten. Dit gebruik van de pijnbank, als middel van ontvangst, hetwelk langen tijd ontkend werd, is nu officieel bevestigd door berigten, welke het Huis der Lords heeft ontvangen op de motie van den graaf d'Albemarle. Een regter, die tot het hoogste regtscollegie in Indie behoort, M.

Lewin verklaart, dat in het presidentschap Madras » het gebruik van de pijnbank algemeen is," en dit gebruik is door den tijd (reeds vijftig jaren is het in zwang) zoo zeer vervolmaakt geworden, dat men zich verwonderen moet over de menigte verscheidenheden, die uitgedacht zijn, om ongelukkigen te pijnigen. Zie hier de lijst der pijnigingen die het gewoonlijkst toegepast worden. De graaf d'Albemarle heeft haar aan het Huis der Lords aangeboden en wij verkorten dezelve: Onthouding van water en voedsel, langdurige onthouding van slaap, verpligting om geheele dagen in de ongemakkelijkste houding te blijven, omringd van stinkende en walgelijke stoffen, die vooral aan Hindoes moeten tegenstaan; men bindt twee ongelukkigen, die niet kunnen betalen met de haren aan elkander vast, men bindt iemand bij de haren aan het rad van eene kar of aan de staart van een ezel en sleept hem zoo over straten en pleinen; men knevelt een' man aan een' boom en rekt hem door een touw, boven in een' anderen boom gebonden, den arm uit; men hangt hem bij de voeten op aan een sterken tak; men hangt hem op bij de handen, en terwijl zijn ligchaam in de lucht ronddraait, geeft men hem forsche zweepslagen (eene vrouw is aan deze pijniging gestorven); men bindt den patient beenen en arman aan elkander en houdt hem vuur onder den neus, tot dat er bedwelming opvolgt; men laat hem in de brandende zon (een ieder weet wat de zon in Indie beteekent); men dwingt hem om op eene zekere wijze snel het hoofd rond te draaijen en terwijl hij deze duizeligmakende beweging uitvoert, wordt hij sterk gegeeseld; dit noemt men pijnigingsstijl; » den duivel uitdrijven," men dompelt hem in een moeras of in eene rivier, totdat hij gedeeltelijk of geheel bewusteloos is; men plaatst hem op den navel of andere nog meer gevoelige deelen van het ligchaam, of stekende dieren, die onder eene schelp vastgehouden worden, zoodat zij moeten knagen of steken; men slaat hem met van lood voorziene stokken; men bindt hem de ledematen met dikke touwen, zoodat de bloedsomloop belet wordt, en men strooit in de door de touwen veroorzaakte wonden roode peper, zout, mostaard; men legt hem op den rug, met de hielen in de lucht, zonder dat hij zich kan bewegen, en stelt hem zoo bloot aan de brandende zonnestralen, aan de mist en aan de koude van den nacht; men trekt hem het haar van de knevels uit; men bindt hem vast op een nest met roode mieren; men knijpt met tangen het vleesch en wanneer het vrouwen zijn den hals; men strooit cayennepeper in de oogen; men omwindt het ligchaam met van olie doortrokken katoen en steekt het in brand. Maar men moet de optelling van deze barbaarschheden wel afbreken. De Engelsche regering, die deze opeenstapeling van bewijzen van graaf d'Albemarle voor zich had, heeft zelfs niet beproefd, om deze daadzaken tegen te spreken; zij heeft slechts geantwoord, dat dit eene ongelukkige overlevering was van Muselmannen, voortgezet door de Indische beambten van de Oost-Indische Compagnie.

De Engelsche regering is verantwoordelijk voor de wreedheden, omdat het slechts van haar afhangt, die te beletten, en het is natuurlijk tegen haar, dat zich de regtvaardige vervloekingen verheffen van het volk, dat men zoo met belastingen en vervolgingen overstelpt."

Fransche letterkunde en kunst.

In een' brief uit Parijs, van het laatst van Januarij, wordt daaromtrent het volgende gemeld:

In Frankrijk vallen, over welk gedeelte zich de wetenschap ook uitstrekke, de kleinere theorien, van feiten ontbloot, weinig in den smaak en bouden zelden lang stand. Voornamelijk is dit op het gebied van wetgeving en regtsgeleerdheid merkbaar. Dit wil nu niet zeggen dat wij geene werken gehad hebben of nog bezitten, waarvan sommigen het regt uit een wijsgeerig oogpunt beschouwen, anderen het van eene geschiedkundige zijde gadeslaan, of weer anderen het door vergelijking van teksten toelichten. Maar deze wijzen van opvatting en voordragt zijn noch door de regtsgeleerde schrijvers, noch door de regterlijke overheden in Frankrijk bij uitsluiting aangenomen: de regtsbeoefening hier te lande heeft iets eccleetisch, maar als wij haar aldus bepalen, willen wij volstrekt geene lofrede op haar houden, maar wij willen haar in het algemeen kenschetsen.

In overeenstemming met den loop der tijden en de rigting des geestes, zijn het beurtelings verschillende stelsels, welke in de regtsgeleerde werken in Frankrijk eene plaats hebben ingenomen. Zoo zou een regtsbeoefenaar wien in dezen tijd een onderwerp ter behandeling werd opgedragen, voorzeker op eene geheel andere wijze zijne taak inrigten, dan hij het dertig of veertig jaren geleden zou gedaan hebben. Den draad dezer hervormingen, om het zoo eens uit te drukken, kan men ligtelijk volgen en verklaren.

Het is eerst sedert de invoering van het Code Civil en de overige Code's, die hetzelve gevolgd zijn, dat de belangrijkste werken onzer regtsgeleerden dagteekenen, ofschoon reeds te voren geschriften van veel waardij, tot de ontwarring van de onzamenhangende wetgeving, uit de wanorde en omwenteling voortgekomen, hadden bijgedragen; als om de voornaamste te noemen, *les questions transitoires* van Chabot, en *les questions de droit* van Merlin. De eerste behoefte die zich na de verschijning van het Code Civil deed gevoelen, was die om met den geest der nieuwe wetgeving grondig bekend en doorvoed te worden; niets voldeed daaraan meer dan de verzameling, door Didot uitgegeven, van de redevoeringen der *orateurs officiels* in den Staatsraad, het Wetgevend Ligchaam en het Tribunaat; later werd deze uitgave voltooid door de uitgave van de processenverbaal der beraadslagingen in den Staatsraad, een arbeid, verschuldigd aan den Heer Locré, gewezen secretaris generaal van dien raad. De regtsgeleerden, die het best in staat waren, om de bedoelingen des wetgevers toe te lichten en door een oordeelkundig onderzoek der teksten zijn werk te commentariëren, waren ongetwijfeld zij, die het Code hadden in gereedheid gebragt. Tot dezen behoorde de Heer de Maleville, dien de eerste Consul met nog eenige andere uitstekende regtsgeleerden, met de eerste redactie belast had. Zijne beredeneerde beschouwingen der beraadslagingen (*Analyse raisonnée de la discussion du Code Civil*) heeft nog hare waade behouden en getuigt van eene grondige bekendheid met de bronnen, waaruit de bewerkers van het Code hebben geput. Door zijne beknopheid en kortheid is het boek van den Heer de Maleville eene van de best bewerkte en ter raadpleging meest geschikte handleidingen. Sedert zijn de algemeene werken over het Code elkander, om zoo te zeggen, onafgebroken opgevolgd. Den grootsten naam heeft nog altijd dat van den Heer Toullier. Terzelfder tijd hebben een aantal regtsgeleerden zich op het onderzoek van bijzondere onderwerpen toegelegd; zoo heeft de Heer Pardessus eene verhandeling over de *Servituten* geschreven, een onderwerp zoo belangrijk, dat in den jongsten tijd een geacht schrijver, de Heer Solon, het op nieuw behandelde, om het in een meer practischen zin op te helderen, naar aanleiding van de jongste uitkomsten, verworven door eene jurisprudentie van dertig jaren en door eene meer uitgebreide studie der oude schrijvers en oude costumen. De afzonderlijke ontleding van de artikelen van het Code, vergeleken met het Romeinsche of het gewoonteregt, en toegelicht door gemotiveerde arresten, die de nieuwe regtspraak in menigte aanbiedt, maakt ook den grondslag uit van de methode, door den Heer Persil, in zijne werken over de hypotheken en privilegien, met goeden uitslag gevolgd; zijne verhandeling over het stelsel der hypotheken (*régime hypothécaire*) en zijne regtsvragen over privilegien en hypotheken (*questions sur les privilèges et hypothèques*) worden dagelijks door de balie met vrucht geraadpleegd; de moeijelijkheden, die zich in beide stelsels voordoen, zijn in deze werken grondig onderzocht en de oplossingen steunen op eene veel omvattende wetenschap en eene ongemeene scherpzinnigheid.

De wijze, waarop de eerste uitleggeas van het Code, waartoe de Heeren Grénier, Merlin, Vazeille en anderen behooren, hunne commentarien hebben geleverd, heeft meerdere uitbreiding bekomen door eene meer wijsgeerige, dieper indringende behandeling van de teksten der wet en van de beslissingen der jurisprudentie; deze rigting heeft zich in de voorlezingen van onderscheidene hoogleeraren geopenbaad, gelijk ook in de laatste weken van Proudhon en Merlin en in bruikbare afzonderlijke verhandelingen, als die van den heer Solon over de nietigverklaringen (*traité sur les nullités de droit*), die verschillende hier en daar verspreide of in een aantal wets-artikelen stilzwijgend vervatte regtsbegrippen, tot een stelsel bijeenbrengt; die van den Heer Allemand over het huwelijk (*traité du mariage et de ses effets*) een uitmuntend geschrift, dat die klasse van regtsgeleerde schrijvers allezins tot eer verstrekt, welke, van het gewoel en de bemoeijenissen der hoofdstad verwijderd, zich op deze ernstige beoefening der wetgeving van hun vaderland toeleggen, welke zij even goed weten te bevatten als te verklaren. Dezelfde voortgang vertoont zich in de werken over de regtsvordering, over het handelsregt, zoo voortreffelijk gecommentarieerd door den Heer Pardessus, door den Heer Persil, wiens zoon, de schrijver van eene verhandeling over de *Vennootschappen*, de voetstappen zijns vaders op eervolle wijze heeft gedrukt, en door nog vele anderen, wier opsomming ons te ver zou heenvoeren.

Het administratief regt, is geheel en al een gewrocht van den nieuweren tijd, geboren uit de noodzakelijkheid om de talloose wetten, regelende de uitoefening der nieuwe attributen van de administrative magt in hare verhouding tot de overheden, en vooral tot de bijzondere personen te verbinden, te rangschikken en met elkander in overeenstemming te brengen. Met dezen arbeid van nasporing en bijeenvoeging der teksten, hebben vooral de HH. Macarel, de Comenin, de Gerando een' aanvang gemaakt. Anderen hebben den weg gevolgd, door deze laatsten het eerst ingeslagen, zoo als de Heer Isambert en de Heer Delalleau. Een kweekeling van den Heer Macarel, de Heer Baulatignier, tegenwoordig lid van den staatsraad, heeft gezamenlijk met zijn onderwijzer een der uitmuntendste werken geschreven, tot dat deel der regtswetenschap betrekking hebbende, (de

la fortune publique en France et de son administration); het is eene stelselmatige schets van alle deelen der wetgeving, betreffende het grondgebied van den staat, zijne onroerende goederen, zijn mobilair eigendom, als: museums, archieven, bibliotheken, enz., de civile lijst, de belastingen en de regelen van beheer van al deze verschillende soorten van eigendommen. Men staat verwonderd over de regelmaat en de helderheid in de tallooze deelen in dit geheel gebragt; als het ware eene schilderij, waarin eindelooze bijzonderheden als van zelve eene plaats komen innemen. Daar in Frankrijk het bestuur in alles ingrijpt, van de regeling van het algemeen stemregt af, waardoor alle magten worden aangesteld, tot zelfs de minste betrekking van de gemeente policie, is reeds vroegtijdig het denkbeeld opgekomen, om administrative repertoires of woordenboeken te vervaardigen.

Een der eerste werken van dien aard was het *Repertoire administratif et judiciaire* van den Heer Solon; het onderwerp daarvan is de respective bevoegdheid van de administrative en regterlijke magt, wier afscheiding een der grondslagen uitmaakt van den stand der zaken, door de omwenteling van 1789 in het aanwezen geroepen, en die tot moeijelijkheden aanleiding geeft, welke zich onophoudelijk op nieuw doen gevoelen. Daarna is het practisch woordenboek van den heer Dufour in het licht verschenen, dat wij reeds hebben doen kennen; het algemeen woordenboek voor administratie van den Heer Blanche, tegenwoordig secretaris-generaal van het ministerie van staat, het woordenboek van Fransche administratie van den heer Block, dat in een welovereenstemmend verband de gansche wetgeving en jurisprudentie omvat; en eindelijk het administratief gedeelte van het werk van den heer Dalloz (*Repertoire général de jurisprudence*), een werk dat voorzeker van blijvend belang kan worden geacht, welks bekendheid zijne verdiensten evenaart en dat spoedig en geleidelijk zijne voltooijing nadert. Het critisch element is in de laatste geschriften over administratief regt, even als in die over burgerlijk regt handelen, te voorschijn getreden; men kan dit opmaken uit de *Etudes administratives*, nagelaten door den heer Vivien, den oud-minister en uitstekenden publicist, wiens verlies zoo zeer wordt betreurd.

Niet enkel in Frankrijk boezemen de Fransche wetten belangstelling in: in onderscheidene landen zijn zij aangenomen of nagevolgd; daarenboven worden zij met zorg geraadpleegd om wetgevingen te wijzigen, die jaren lang onveranderd waren gebleven; daarom achten wij het niet ondienstig de goede boeken aan te wijzen, die op die wetten aanteekeningen hebben geleverd, en daarbij een oogenblik stil te staan. Het Cosmopolitisch karakter van regtsgeleerde uitgaven is thans sterker dan ooit uitgedrukt. De wetgevingen der volken worden opgehelderd, de eene door de andere; door een' naauweren band worden regt en wijsbegeerte geschiedenis en oudheidkunde aangesloten. Wat de vergelijking der wetgevingen aangaat, die het onderwerp heeft uitgemaakt van een bijzonder onderwijs en tallooze artikelen in tijdschriften, wij hebben reeds vroeger gewag gemaakt van de in het oog springende en volledige tabellen van den Heer de Saint Joseph; wij moeten thans een werk van den Heer Rey de Grenoble vermelden. *les institutions judiciaires de l'Angleterre comparées avec celles de la France et de quelques autres états.*

Toen de kundige en hooggeplaatste ambtenaar Engeland tot een punt van uitgang nam, heeft hij voorzeker eene gelukkige keuze gedaan: de regtsinstellingen in Engeland dragen den stempel van oude overleveringen en van het leenstelsel en een karakter, dat haar ten eenemale onderscheidt van die van het vasteland en vooral van Frankrijk door de omwenteling van 1789 die den historischen loop der zaken afbrak, op geheel nieuwe grondslagen opgetrokken. Niets is belangrijker om het onderwerp eener naauwgezette studie uit te maken, dan dat oud ingewikkeld en ondoordringbaar mechanisme, en wanneer men eindelijk bemerkt hoe het is te zaamgevlochten, dan verwondert men zich niet langer over de zucht der Engelsche staatslieden, om zich uit die oude plaatselijke gewoonten los te scheuren en instellingen aan te nemen, die meer overeenkomstig zijn met de behoeften der algemeene beschaving. Niet enkel aan deze vergelijking der wetgevingen maar aan het geheel der kundigheden, die vereischt worden tot de bereiding van een goed werk over het strafregt, sluit zich het boek van den Heer Boeresco: *Traité comparatif des délits et des peines*. Deze schrijver zet met veel talent de verschillende leerstellingen uiteen, spreekt zijn oordeel uit over de verschillende stelsels en wijst de voornaamste bepalingen aan, die in de onderscheidene wetboeken worden aangetroffen.

Zijne taal is zoo helder mogelijk; zijn stijl net; ofschoon het Fransch zeer zuiver is, moet nogtans worden opgemerkt, dat dit boek door een vreemdeling is geschreven, wanneer men als zoodanig kan noemen een lid van dat Walachije, hetwelk voor Frankrijk zoo veel sympathie aan den dag legt en wederkeerig daar ondervindt.

Als een bewijs van de wel niet nieuwe, niettemin vernieuwde vereeniging van regt met wijsbegeerte en wetenschap, willen wij den arbeid van den Heer Massol bijbrengen: *Sur l'obligation naturelle en droit Romain et en droit Français*, een zoo moeijelijk leerstuk, dat het in het Code Civil niet is opgenomen en waarover de geleerde hoogleeraar veel licht heeft verspreid; als ook dien van den Heer de Caqueray: *Explication des passages de droit privé contenus dans les oeuvres de Cicéron.* Hartstogtelijk bewonderaar van den Romeinschen redenaar, heeft de Fransche hoogleeraar geene enkele plaats van Cicero, die alleen door de kennis van het regt kan worden verklaard, onaangeteekend gelaten; de vorm dezer merkwaardige verklaring leende zich niet aan eene stelselmatige behandeling en men klaagt alleen hierover, dat zooveel kunde als het ware verosnipperd is over enkele punten, die met elkander in geene de minste betrekking staan.

Maar meer dan uit alle andere gezigtspunten heeft zich het regt uit een geschiedkundig oogpunt ontwikkeld; bekend zijn de voorbeelden, dagelijks door de professoren in hunne lessen, door de schrijvers in hunne losse verhandelingen, door de redacteurs van maandschriften, door de verzamelaars van arresten, door de advocaten in de pleitzalen op dit gebied gegeven. De geschiedkundige behandeling van het regt heeft reeds opmerkelijke boeken geleverd. Een der belangrijkste is voor eenige jaren verschenen: *l'histoire du droit Byzantin*, sedert Justinianus tot de inname van Constantinopel, door den Heer Mortreuil, advocaat te Marseille; de schrijver geeft blijken van eene uitgebreide wetenschap van de bekende en onbekende bronnen eener wetgeving, eerst door Rome aan het Oosten overgegeven, daarna door het Oosten uitgewerkt, vervolgens door de spitsvindigheden van het Grieksche vernuft van natuur veranderd, en eindelijk in verval geraakt met dat rijk zelf, hetwelk reeds niet meer in naam aanwezig was, toen Mahomet II het den genadeslag toegebragt.

Eene wezenlijke en volledige geschiedenis van het Fransche regt, men moet het bekennen, bestaat tot dusver niet. Wel zijn vele bouwstoffen beschikbaar, maar andere, die in de te weinig geraadpleegde archieven van de oude parlementen en geregtshoven liggen bedolven, wachten slechts op nasporingen, die onwaardeerbare schatten zullen aan het licht brengen. Reeds schijnt de geleerde schrijver van de Geschied. van het Rom. regt (*l'Hist. du droit Romain*), de Heer Charles Girand, lid van het instituut en oud-minister, zich voor te bereiden om in deze leemte te voorzien; zijn *Essai sur l'Histoire du droit Français au moyen-âge*, wordt als eene toezegging in dat opzigt aangemerkt. In de twee deelen, door hem uitgegeven, handelt hij enkel over den oorsprong, dien hij ophelderdt door zijne ervaring in de nieuwere wetenschap, hetzij deze zich bij zijn vaderland bepale of zich tot het buitenland uitstrekke. Het moge gelden Griekschen, Franschen, Romeinschen of kanonnieken oorspong; hij vorscht dien na, geeft rekenschap van verschillenden invloed van politiek, eeredienst en staatshuishoudkunde, die de maatschappij op Franschen bodem gegrondvest, achtereenvolgens hebben gewijzigd. Vele theorien zijn ontworpen, vele beschouwingen ontwikkeld, vele overleveringen zonder onderzoek aangenomen; thans is het oogenblik gekomen om zich op feiten, op bepaalde handelingen te beroepen; de wezenlijke geschiedenis heft zich op uit de archieven der steden en oude vereenigingen; van daar heeft de Heer Girand ze opgespoord, en anderhalf deel, bevattende meerendeels onuitgegevene oirkonden, getuigen van den werkzamen voortgang en de goede uitkomsten zijner nasporingen.

Onze ruimte gedoogt niet, dat wij hier gewagen van de jongste verschijningen op het gebied der staatkunde. Intusschen moeten wij ter loops melding maken van het 14de deel (dat van 1857) van de *Annuaire de l'économie politique et de la statistique*, van de Heeren Block en Guillaumin; even als de voorgaande jaargangen, heeft het een groot aantal feiten bijeengebragt en een volledig verslag medegedeeld van de voornaamste economische gebeurtenissen en werken in Frankrijk, bijzonder te Parijs zoowel als in het buitenland in het licht gekomen.

Eene andere uitgave, die wij niet mogen voorbijgaan, en waarin evenzeer het gansche publiek van Europa, als dat van Frankrijk in het bijzonder, belang stelt, is die van de *Annales du commerce extérieur*, die sedert 1843 het licht zien, onder het toezigt en de zorg van het ministerie voor landbouw, handel en openbare werken. Bearbeid met behulp van meestal onuitgegevene stukken, die men elders vergeefs zou zoeken, waarvan sommigen aan het ministerie zijn gerigt door de gezanten of consuls, die de regering bij het buitenland vertegenwoordigen, of wel ontleend zijn aan de officiele uitgaven van de buitenlandsche mogendheden, en waarvan anderen weder het gevolg zijn van onderzoekingen in de verschillende landen, door bepaalde personen met medewerking van de regering in het werk gesteld, is deze verzameling uit twee onderscheidene gedeelten zamengesteld. Het eerste bevat onder de rubriek *Législation com-*

merciale af de officiele besluiten, die betrekking hebben, of tot den handel of tot de zeevaart, en door Fransche en buitenlandsche regeringen vastgesteld, als: tarieven over douanen, tractaten en overeenkomsten, enz., terwijl het tweede, onder den titel van *Faits commerciaux* de geheele beweging op het gebied van handel, zeevaart of nijverheid in zich besluit, alsmede eene volledige statistiek over al de landen der aarde. Het belang, dat men aan deze verzameling hecht, valt ligt te begrijpen: haar eenig ongerief bestaat hierin, dat zij uit slechts een deel bestaat. Maar dat ongerief valt weg, dank zij het gelukkige denkbeeld der regering om de stukken die tot hetzelfde land betrekking hebben, in afzonderlijke deelen uit te geven. Reeds moeten een en twintig stukken zijn verschenen, over elf landen loopende als Frankrijk, Engeland, België, Nederland, Duitschland, (Zolverein), Rusland, Zuid Amerika en anderen. Met de overige houdt men zich bezig.

Signor Lablache.

Weinige sterfgevallen kunnen in den loop van dit jaar voorvallen, die in de muzijkwereld een dieper leedwezen te weeg brengen zullen, dan de dood van signor Lablache. Over het geheel zijn er weinig zulke kunstenaren geweest als hij; thans zijn er zeer weinig overig, die wij verliezen kunnen. Het sterfgeval, dat, op Zaturdag den 23n. Jan. jongstleden te Napels voorviel na een hevig en smartelijk lijden, kwam niet geheel en al onverwachts, daar de bepaalde achteruitgang van Lablache's gezondheid, die waarschijnlijk door des kunstenaars reis naar Rusland in het vorige jaar veel geleden had, bij hem weinig beterschap beloofde.

Het jaar zijner geboorte wordt door den Heer Fetis in zijne biographie als 1794 opgegeven. Hij was van Fransche afkomst. Zijn vader, die in Marseille te huis behoorde, vestigde zich in 1791 te Napels. De jonge Lablache werd op zijn twaalfde jaar in het Conservatorio di la Pietà di Teschini geplaatst, maar, volgens onzen berigtgever, toonde hij toen maar weinig aanleg voor de muzijk; en ofschoon hij leerde zingen en een paar instrumenten bespelen, maakte hij gedurende eenigen tijd weinig vorderingen. Bij zijn eerste optreden bespeelde hij als plaatsvervanger van een zijner vrienden, de bas. Lablache kreeg het in zijn hoofd van school weg te loopen, om zich te amuseren met op de kleine schouwburgen van Napels te zingen en dit was de reden waarom er een besluit werd uitgevaardigd, waarbij aan alle tooneel directeurs, groot of klein, verboden werd, zich van dergelijke deserteurs te bedienen, onder bedreiging eener zware geldboete. In 1812 werd de knaap echter op het Teatro San Carlino als buffo geëngageerd en van dien stond af begon die reeks van buitengewone tragische en komische voorstellingen, ophelderingen en scheppingen (de laatste eindigden alleen toen de hand des doods den tooneelspeler aangreep), die het ondoenlijk is op te sommen, daar zij zoo talrijk en verschillend van aard waren en die men onmogelijk zoo veel lof toezwaaijen kan. Indien er ooit een volmaakt kunstenaar, hetzij zanger of tooneelspeler, het tooneel betrad, of het orkest door behulp van zijne stem, van zijn spel, genie of bekwaamheid bezielde, dan was Lablache dat wezen. In Engeland trad hij het eerst in M. 1830 op. Allen, die hem dáár gehoord hebben, zullen zich gewis nog herinneren, welk keurig kunstgenot zij gesmaakt hebben, bij zijne voordragt der muzijk, van Mozart, Cimarosa, Rossini, Donizetti, Bellini en zoo het wezen moest, van Palestrina, Handel, Beethoven of Spohr.

De vorm waarin de natuur Lablache gegoten had, was schitterend. Hij had een Jupiters hoofd, de gestalte van Milo, zijne stem (en welk eene heerlijke stem had hij niet) was die van Boanerges. Men zou het in iemand van zulk een grooten en grootschen ligchaamsbouw verschoond hebben, als zijn orgaan zwaar en onbuigzaam was, wanneer hij maar zuiver zong. Maar het vuur en het leven van een waar kunstenaar was in hem; en ofschoon hij geen Napolitaan van geboorte was, de bezieldheid van den Napolitaan doorstroomde zijne aderen, en de oude theorie der Napelsche school (nu niet meer in wezen), straalde in zijne vorming door. Dus was Lablache in zijn tijd in de schitterendste muzijk van Rossini volmaakt op zijne plaats. Hij had zich een orgaan eigen gemaakt, welks krachtige welluidendheid niet geëvenaard kon worden, buigzaam en schitterend tevens. Hij was altijd zeer opmerkzaam bij zijn spel, vast in elke moeijelijkheid die de maat opleverde, bewonderenswaardig als tweede partij, hoewel hij met ieder oogenblik zou hebben kunnen schitteren en zijne mede acteurs op het tooneel de nederlaag geven. Wel verre van dit te doen, was Lablache als de grootste operazanger van onzen tijd ook de humaanste. Geene rol was hem te gering, omdat geene hem te zwaar was. Ofschoon zijne geest tot het laatste toe helder bleef, leed zijne gestalte door den tijd. Maar wien gaf embonpoint zoo weinig moeijelijkheid als aan Lablache? Hij had smaak om zich te kleeden, zijn stand was goed; hij wist zich tot het laatste jong voor te doen, omdat hij zich jong gevoelde, en juist daardoor behield hij die levendige populariteit, die aan geene bejaarde tooneelspelers, minder beroemd om hunne schitterende talenten, genialiteit en onuitputtelijkheid, ten deel valt.

De dood van zulk een kunstenaar zal lang gevoeld worden.

De heer Stirling lid van het Engelsche Parlement, vroeg in de zitting van het Lagerhuis van den 13 Febr. ll. of het waar was dat het legaat van 10,000 francs, door Napoleon I vermaakt aan den onderofficier Cantillon, die beschuldigd wordt van een aanslag op het leven van den hertog van Wellington te hebben beproefd, door den tegenwoordigen keizer der Franschen; sedert den 2den December met den intrest tot den dag der betaling, is uitgekeerd.

Lord Palmerston antwoordde dat het eene dwaling is te veronderstellen, dat de keizer der Franschen dat legaat betaald heeft. Napoleon I heeft aan Cantillon 10,000 francs vermaakt en zijne executeurs testamentair hebben van 1823 tot 1826 zekere betalingen aan den legataris gedaan. Toen de tegenwoordige keizer der Franschen eene commissie met het onderzoek van dat legaat belastte, deed de weduwe Cantillon eene aanvraag, ten einde de 1200 francs te bekomen; die, gelijk zij zeide, nog aan haren echtgenoot verschuldigd waren. De commissie weigerde evenwel die betaling; in de overtuiging dat Napoleon I, toen hij dit legaat vermaakte, niet in het volle bezit van zijne verstandelijke vermogens was.

Scheepvaart.

UITGEKLAARD.

Den 3den dezer, de Eng. Brik *Benjamin Cushing*, kapt. C. N. Somes, naar Gloucester, lading: 46 vaten Suiker 62,308 pond, 46 vaten Melassie 6,454 gallons.

Idem, de Eng. brik *Triumph*, kapt. N. Atkenson, naar St. Thomas, in ballast.

Idem, de Eng. schoener *Forth*, kapt. J. Mercurius, naar Demerarij, lading: 23 puncheons Dram 2,045 gallons, 18 groene kelders Jenever, 10 vaten Olie, 50 tobbetjes Shad, 20 vaten Teer, uit het Entrepot 100 groene kelders Genever en voor Exportatie 125 vaten Vleesch.

VERTROKKEN.

Den 5n. dezer, de Koloniale Schroefstoomboot *Paramaribo*, kapt. J. F. Meijer, naar Demerarij.

Schepen in Lading.

NAAR AMSTERDAM.

Louisa Christina, kapt. Ten Harmsen, adres bij J. H. Zaal. Sluit 10 dezer.

Sagitta, kapt. W. J. Bakker, adres bij J. Zaal. Sluit 15 dezer.

Theodora Josina, kapt. Tjakkes, adres bij J. H. Zaal. Sluit *Medio* dezer.

Anna, Lena, kapt. C. Zaal, adres bij J. H. Zaal. Sluit uiterlijk *Ultimo dezer.*

Mina, kapt. Cupido, adres bij M. M. Curiel.

Wilhelmina, kapt. Klint, adres bij C. J. Leijsner.

Johannis Hermanus, kapt. J. E. Wijgers, adres bij M. M. Curiel.

Rijnbrand, kapt. P. F. Lange, adres bij J. H. Zaal.

Suriname, kapt. P. Reijntjes, adres bij J. Gisius.

Susanna, kapt. Groenewoud, adres bij J. F. Favereij.

Janna Adriana, kapt. Franken, adres bij J. H. Zaal.

Diana, kapt. Hofker, adres bij H. C. Levij.

Hermanus Izaak, kapt. Braunstahl, adres bij J. H. Zaal.

Johanna Christina, kapt. J. H. ter Wiesen, adres bij J. H. Zaal.

ADVERTENTIEN.

Suikervaten **HOEPELS**.
Pp. en Wp. *PLANKEN*.
Pik, Teer en Terpentijn.
Breeuwwerk, Amerik. **VALAXEN** in soorten, *groene* Zeep, *EPSOM* en grof **ZOUT**, los en in vaten.
SUIKERKALK, **Kalksteenen**.
Zwarte *THEE*, bij 't pond, gezouten **OSSENTONGEN** in vaatjes en bij het stuk.— Te bekomen bij
(4522) EDUARD KöLLE.

Gedrukt bij **J. C. Muller Az.**

Het Abonnement is per jaar . . . ƒ 20—
voor zes maanden . » 11—
» drie » . . » 6—
Voor elk afzonderlijk nommer der Courant . . . . »—25
De prijs der Advertentien is per regel » —25